

Vážená paní
Anna Hubáčková
ministryně životního prostředí

V Pardubicích, Brně a Praze dne 18. srpna 2022

Otevřený dopis

Výzva k řešení nejasné a vysoce rizikové situace kolem uhelné elektrárny Chvaletice s ohledem na blížící se topnou sezónu

Vážená paní ministryně,

obracíme se na Vás v naléhavé záležitosti uhelné elektrárny Chvaletice, jejíž **nejistý osud je pro Ministerstvo životního prostředí vysoce rizikový**. Provozovatel elektrárny svým trváním na udělení nezákonně rozsáhlé výjimky a postup krajského úřadu i ministerstva za předchozího vedení způsobili, že **elektrárna nemá platnou výjimku z emisních limitů**.¹ To může vést k tomu, že elektrárna nebude moci být v zimním období legálně provozována. V takovém případě existují dvě špatné možnosti dalšího dění.

Zaprvé bude elektrárna odstavena. Pokud to bude mít kvůli plynové krizi negativní dopad na zásobování energiemi, tak bude MŽP obviňováno z poškození energetické bezpečnosti, byť hlavní vinu ponese provozovatel. **Zadruhé bude elektrárna provozována dále bez ohledu na porušování zákona** a evropské směrnice a bude tak nastaven nebezpečný precedent a MŽP bude oslabeno ve své pozici.

Proto na Vás apelujeme, abyste se zasadila o třetí cestu - zajištění možnosti provozu elektrárny legální cestou pro případ, že by provoz byl v zimě nutný.

Aby to bylo možné, **je nezbytné, aby Krajský úřad Pardubického kraje dále neotálel** a provedl změnu integrovaného povolení elektrárny Chvaletice a zavedl do něj limity pro oxidy dusíku a rtuť dle BAT. Tím se uvede integrované povolení do stavu, který je v souladu s aktuální legislativou a rozhodnutím soudu. **MŽP může jako nadřízený a metodický orgán v této věci na krajský úřad apelovat.** Současné tempo přezkumu integrovaného povolení by totiž vedlo ke změně uprostřed zimy, což je nejhorší možná doba. Pomalý postup při přezkumu a uvádění povolení do souladu s emisními limity dle BAT přitom není způsoben platnou legislativou, která **umožňuje dokončení celého procesu v horizontu zhruba**

¹ Výjimka pro Elektrárnu Chvaletice pozbyla přinejmenším do doby vnesení rozsudku ve věci samé všech právních účinků na základě usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 22. 6. 2022, vydaným pod sp. zn. 60 A 5/2022, kterým byl žalobě přiznán odkladný účinek.

měsíce a půl. Přesto však od vydání usnesení krajského soudu uplynuly více než dva měsíce a přezkum stále probíhá. Dle plánů Krajského úřadu Pardubického kraje má být integrované povolení změněno nejdříve během listopadu, tedy v nejhorsí možné době.

Dále je možné postupovat několika způsoby:

1) Udělení nové krátké výjimky s trváním do srpna 2023

Tuto možnost řešení připustil Krajský soud v Ostravě (pobočka Olomouc) již v prvním rozsudku. O výjimku ovšem musí požádat provozovatel. MŽP jej k tomu může vyzvat. **V případě, že provozovatel tento postup nezvolí, pak jde odpovědnost za případné odstavení elektrárny v zimě jednoznačně za ním.** Pokud by v nejbližší době došlo k novému rozhodnutí krajského soudu a bylo opět zrušeno rozhodnutí MŽP, které potvrdilo dlouhou výjimku z limitů, pak může být krátká výjimka udělena přímo rozhodnutím MŽP v rámci nového rozhodnutí o odvolání, které MŽP vydat musí. Rozsudek soudu však s velkou pravděpodobností nenastane dostatečně brzy vzhledem k tomu, že soud ve věci ještě nenařídil ústní jednání. Proto by nejlepším způsobem dosažení tohoto řešení byla zmíněná iniciativa provozovatele, resp. apel MŽP směrem k němu.

2) Dosažení limitů BAT

Provozovatel může místo čekání na výjimku **investovat do snížení úrovně znečišťování pomocí rychlé aplikace** metod redukce oxidů dusíku a rtuti. Případy jiných zařízení ukazují, že je možné to stihnout. Zároveň platí, že vysoké ceny elektřiny generují významné zisky pro uhelné elektrárny a je tedy legitimní žádat, aby byly uvedeny do souladu s environmentálními standardy. Na blocích B3 a B4 se jedná pouze o instalaci technologie dávkování aktivního uhlí, kterou lze stihnout v horizontu pouhých týdnů. Na bloky B1 a B2 musí být nainstalovány také látkové filtry, které lze instalovat v horizontu dvou měsíců.

3) Udělení výjimky na dožití elektrárny a stanovení emisního stropu

Pokud provozovatel nemá zájem investovat do zastaralé uhelné technologie, lze to pochopit. **Může se vydat cestou postupného útlumu provozu elektrárny a žádat delší o výjimku, která bude omezena závazným termínem odstavení elektrárny, částečným snížením emisní koncentrace a emisním stropem** (kumulativní množství emisí jednotlivých polutantů po zbytek provozu elektrárny). Příkladem může být elektrárna Pruněřov II, kde provozovatel požádal o prodloužení původní krátké výjimky určené na investici do snížení emisí na úroveň BAT na výjimku do roku 2029 se závaznou podmínkou odstavení elektrárny na konci roku 2030 nebo v okamžiku vyčerpání emisního stropu, který odpovídá souhrnu emisí v plném provozu při dodržování BAT (reálně tedy provozovatel musí omezovat provozní hodiny, aby s vyššími okamžitými emisemi dodržel emisní strop nebo odstavit elektrárnu dříve než v roce 2030).

Pro kontext připomínáme, že Ministerstvo životního prostředí před Vaším příchodem do funkce posvětilo **rozsáhlé výjimky z povinnosti aplikace tzv. nejlepších dostupných technik (BAT)** u několika velkých uhelných elektráren a tepláren. Vláda, jejíž jste členkou, naopak **v programovém prohlášení deklaruje, že omezí udělování výjimek z limitů pro emise znečišťujících látek.**

Uhelné elektrárny Počerady a Chvaletice získaly výjimky z emisních limitů pro rtuť, které jsou v absolutních emisích nesrovnatelně větší než výjimky pro jakékoliv další zdroje, a to z důvodu velkého zvýšení limitu a i velké délce výjimky. Udělená výjimka pro Počerady by znamenala, že elektrárna vypustí o 1 250 kg rtuti více než v případě splnění BAT, což z ní činí největší výjimku ze všech zdrojů. Elektrárna Chvaletice dostala výjimku na 1 234 kg rtuti, což je druhá největší výjimka a skoro dvojnásobná oproti třetí největší pro Ledvice 6. Na druhé straně statistiky je **100 z celkem 110 velkých spalovacích zařízení, které nemají výjimku pro rtuť** a 92, které nepotřebovaly výjimku na žádnou ze znečišťujících látek. Nesplnitelnost nových limitů je tedy zcela zjevně nesprávná informace, což potvrdila praxe.

Provozovatelé uhelných elektráren se již od roku 2014 **účastnili přípravy nových emisních limitů a byli o nich dobře informováni.** Po schválení limitů v roce 2017 měli navíc čtyřletou lhůtu, aby jim svá zařízení přizpůsobili. Ke snižování emisí a transformaci svých provozů navíc **čerpali prostředky z veřejných rozpočtů,** zejm. bezplatně přidělované emisní povolenky. Není proto podle našeho názoru přijatelné, aby se někteří provozovatelé uhelných elektráren novým emisním limitům dlouhodobě vyhýbali a šetřili provozní náklady na úkor zdraví lidí a životního prostředí za pomoci výjimek.

Plně chápeme aktuální energetickou situaci, kterou způsobila ruská agrese na Ukrajině, a také my **aktivně prosazujeme, aby se naše energetika obešla bez ruského plynu.** Hlavním řešením je podle všech propočtů zrychlení rozvoje obnovitelných zdrojů a energetické úspory.

Vážená paní ministryně, věříme, že využijete možností řešení aktuální situace, která vznikla vinou vydání nezákonné výjimky ze strany MŽP v době před Vaším nástupem do funkce.

Se srdečným pozdravem

Jan Linhart
předseda, Zelená pro Pardubicko

Robert Hrdina
člen výboru, Zastavme elektrárnu Chvaletice

Zahide Tuğba Şenterzi
výkonná ředitelka, Greenpeace ČR

Pavel Franc
CEO, Frank Bold

Jiří Koželouh
vedoucí energetického programu, Hnutí DUHA
(zastupující ředitelku na základě plné moci)
e-mail: jiri.kozelouh@hnutiduha.cz, tel: 723 559 495

Na vědomí:

Elektrárna Chvaletice a.s., K Elektrárně 227, 533 12 Chvaletice
Krajský úřad Pardubického kraje, Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice